

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1912. február 11.

33. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház I em.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.

Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A modern nők szociális munkája.

A modern nő feladatai felől talán seholy sem uralkodnak olyan zavaros felfogások, mint nálunk. Ahol egyébként, sajnos, még a férfiak sem igazodnak el igazi hivatásukban.

Egyfelől a szegénység okozta rabszolgamunka modern áldozatait látjuk, másfelől a divathajhászoló, mulatást és szereplést kereső, cifrázkodó szép tömeget. A mai asszonyok nagy része, csillogó példák után indulva, egyenesen a tétlen, léha kényelmeskedésre, parádészkodásra, tékozlásra fordítja gondját és idejét. Az egyesületi élet mozgalmába is azért merül el, hogy ott szerepelhessen, fényeskedhessék, agyonüthesse kellemesen az idejét. Megfigyelhetjük ezt a társadalmi betegséget országszerte; de leginkább a fővárosban. Hogy ennek az életnek igen sok esetben s mondhatjuk, hogy fájdalom, általánosan normális dekadencia a következménye, azt a tapasztalat kegyetlen valósággal igazolja. A fényűzésbe merülő, de erre módjai nem bíró asszony nem bánja többé, hogy honnan és miképpen szerzi meg a fényűzés költségét. Ha becsületes, gondatlanságával tönkre teszi az atyját vagy a férjét.

Nem csak morális okokból, hanem nemzeti-gazdasági szempontból is káros, hogy sok nőt nem is a kényszerűség, hanem a fényűzés kielégíthetése sarkalja, hogy alkalmazást keressen. A munka tehát ebben az esetben éppen nem morális ürrűg; ellenben határozott

kárt tesz nemcsak a szükségből munkát kereső nőknek, hanem a férfialkalmazottaknak is, mert a munkakínát tömege csökkenti a munka értékét.

Tehát éppen azok járnak legrosszabbul, akik a megélhetés kényszeréből kénytelenek a házon kívül munkát vállalni.

Két nagy elméleti áramlat küzd most mással. Az egyik az ideális szociális elv, amely a munka és egyenlőség jogát követeli a nő számára is. A másik az, amely a nőnek természeti védelméért követeli a nőnek fölmentését a családon kívüli munka kényszerétől.

Mind a két elvnek megvan a maga némes szociális és jogi tartalma; de könnyen siklik nagy tévedések lejtőjére.

A munka jogát meg kell adni a nőnek is. Különböző ez megvolt, noha csak szórványosan, a régi időkben is. Földbirtokosnők, iparosok, kereskedők özvegyei maguk vitték tovább gazdaságukat, üzletüket.

Viszont nagy kárt okoz, súlyosítja társadalmi életünk becsét és tisztaságát az, hogy a nők nagy tömege családi hivatása elhanyagolásával legyen kénytelen munka után nézni. A leghelytelenebb dolog, hogy leányokat, fiatal asszonyokat fizikai erejük bénításával olyan csekély díjért foglalkoztassunk, amelynek értékét otthoni munkájuk is megadná.

Az az asszony például, aki hatvan-hetven koránál keres, csak hogy a házi munkától szabaduljon, ellenben a keresetét a vendéglő

vagy szakácsnő tartása fölemészti, bünt követ el családjá ellen.

Más eset az, amikor munkája olyan kört ölel fel vagy jövedelemmel jár, amire egyéni képessége egyenesen utálja s amivel csakugyan segít a család anyagi helyzetén.

De ezer és ezer esetben még ez a segítség is csak problematikus, mert esetleg a háztartásban való megtakarítása és gyermekei nevelésének erkölcsi értéke sokkal több, mint amennyit papirosra a keresete mutat.

Az ideális törekvésnek tehát mégis annak kellene lennie, hogy a nők többsége maradjon a családnál. Van ott célja és teendője elég.

Csak akkor vállaljon más teendőt, ha családi életében jövője nincs biztosítva, noha megint a társadalomnak azzal is jobban kellene törődnie, hogy a nő jövője minden eshetőségre lehetőleg biztosítva legyen, bármely foglalkozásu legyen a férje.

Vannak azonban társadalmunkban elegendő számmal olyan hölgyek, akiket a megélhetés gondjai nem terhelnek s kiknek elég idejük marad családi kötelességeik teljesítése mellett is arra, hogy a társadalmi feladatoknak élhessenek.

Ezektől komolyan elvárhatja a társadalom, hogy idejüket ne az üres fényűzésre, léha időöltésre fordítsák s egész életüket hivalkodással és játékkal töltve, ne szórják haszontalanul a szerencséjük adta pénzt. Nem csak azért, mert a társadalmi egysúly, az

tek rám a kirakatokból a könyveim s hiába éreztem, tudtam magam különbnek mindegyiknél.

— Hiába minden, hogy valaki lettem, hogy Ács Mihály vagyok, kinek, ó mennyi virág hullt már a lábaim elé és hány leány és asszony csókolta le szememről a könnyeket. Hiába. Megverték, mint egy kutyát, megkorbácsolták, mint ahogy a futókalandokra vágyó, szemtelen aszfaltbetyárokat szokás. Az én arcomba ütött, mit festő-zseni portréin csodálnak...

Ács Mihály, kin az egész rajongó főváros szeme pihent, el-csukló sirással jajveszékelt, meggyűlölte a várost, a lelke mélyéig hatolt az a két korbácsütés. Elutazott és bekóborolta Európát. Mire hazajött, szeptember volt. Az őszi ég lágy opálos-azurja a levegőbe olvadt. Budapest vigasztalan bulvárajaira az enyhe nap aranyport szitált. Szép, nyugodt melázó volt az élet. Ács Mihály trissnek, egészségesnek, erősnek érezte magát. A kellemetlen téli emlék nem nyugtalanította már. Ezer tervvel és ezer céltől hajtvá járt-kelt. Valami könnyű derű a boldogság érzésével itatta teli a lelkét.

De ez az érzés csak addig tartott, míg egy ragyogó, finom őszi délelben meglátta Máriát. Az asszony szép volt, üde, illatos bódító. Ács Mihály nyugodtnak akart látszani, olyanak, aki már fölötté áll a téli játéknak. Félrefordította a fejét, mikor megpillantotta.

Az asszony is gögősnak látszott, észbontóan szépnek, megközelíthetetlennek és Mihály harmonikus, csöndes, hideg napjainak vége

„A Tengerpart“ tárcája.

Mária.

Akkorjárt volt, mikor Ács Mihályt forró nagyszerű sikerek kábították. Nevének sóhajásával feküdtek csipkés és puha ágyaikba a Lipótváros finom, kényes kisasszonyai. Szerelmes nézések simogatták a korhely bohém cinikus fejét.

Ekkor áhitotta meg Ács Mihály őszintén, bolondul egy asszony szerelmét. Kétszer látta a páholyában gyönyörű fekete fejét, mely úgy virított a sáppatag lipótvárosi művirágok: bankárlányok s asszonyok között, mint egy nehéz-illatu, friss malmaison rózsza.

— Megcsókolom a gögős, kicsiny száját, megcsókolom — sugta magának Ács és harmadik este ott ült az asszony mellett.

— Mária — mondta neki — mikor először láttam páholyában, az első füledt estén, drága szép fejét, mit rámaba foglalt a vörös hárpit-hátér, sirmi szerettem volna. Ó ilyen lehetett, ujjongtam magamban, a kóbor olasz piktor ragyogó álma, kegyetlen szerelmese, Gioconda! Ilyen mélységek ülhetek annak a kalmár-asszonynak mágikus szemében, ilyen volt az arc, mely izzó, színes álmokra tűzelt.

Mária hidegen türe a forró, cicomás szavakat.

— Az ön szemei olyanok, mint a póké, — felelte kevés gunnyal — az arca fakó, beteg fáradt, csuf férfi ön.

erkölcsi és gazdasági törvény szerint megköveteli, hogy a tehetősebb különböző keresetmódok alakjában az egész társadalom javára gyümölcsöztesse vagyonát, főképpen pedig a kulturmunkát támogassa, amit a szegény néposztály nem bír meg; hanem azért is, mert a tömeg a módosak és előkelők példáját követi s az előkelőség könnyelmű tékozlása és léhasága seregestül talál követőkre olyanokban, akiknek nincs ahhoz való jövedelmük, tehát tönkre teszik magukat és családjukat, sőt nem rettennek vissza az egyre mohóbb vágy kielégítése végett a bűnös pénzszerzés galád eszközeitől sem. Másrészt pedig a léha mulatozásban eltöltött élet nem csak irigységet, hanem jogos elégedetlenséget kelt a küzködve élő munkás osztályokban, ami végül társadalmi forradalomra fajulhat, mint ahogy a vagyonsoknak pazarlása érlelte meg Franciaországban a politikai forradalom mellé állott társadalmi forradalmat, amely azután felszabadította a vérengző szenvedélyeket.

A modern nőnek tehát épen Magyarországon van kiváló hivatása, hogy a máris nagyon fenyegetett egyensúly megbomlásának elhárításán példával és munkával közreműködjék. Magyarországnak nemcsak politikailag, hanem társadalmilag és gazdaságilag egyaránt békére van szüksége, hogy a századokon át elvesztett erejét pótolja és fejlődésével a Nyugatot utolérje. Nálunk tehát végzetes örület az, amely a nőket politikai kalandokra csábítja, erkölcsi hagyományait felforgatja. A természetől fogva amúgy is hubb nők nagyobb része, kivált ha nevelésük is olyan ferde volt, hogy könnyelműségüket legyezgette, könnyen hajlának minden csábító, színes ígéretre, amely a hatalom és semmittevő kényelem képeit varázsolja eléjük.

A nőknek szép erkölcsi hivatásával, a társadalmi ellentétek betegségének gyógyításával, szociális missziójával foglalkozott nemrég igen szépen Prohászka Ottokár püspök. Nem mert üspök, nem mert filozófus, nyerneket súlyt szavai, hanem mert abból a fájdalmas tapasztalatból fakadtak, amit minden ember, aki figyelmesebben nézi mai női társadalmunkat, lát és érez. Természetesen mindig tisztelt a kivételnek de a kivételek kénytelenek

szakadt. Az első visszautasítás szégyene újra ivott benne és nehéz éjszakái voltak. Rettentő vívdásokon ment át, az újbóli közeledésre gondolt, midőn egy este levelet talált az íróasztalán. Az asszony írta. Kérte, látogassa meg. Acs első érzése öröm, aztán a diadal volt, mikor a sorokat átfutotta. Majd bosszúra gondolt.

— Most megkinozom — kiáltott föl — összetiprom, halálra gyöttröm. Visszaadom a kölcsönt.

Két nap mult el ilyen dacos, kényuri, kéjes tobzódásban. A harmadik nap délutánján Mária a lakására jött. Alázatos volt, könnyörgés volt a szemeiben.

— Szeretek — sirta a férfi felé.

Ács az első pillanatban döbbenne akart az asszony karjaiba háltni. De aztán hirtelen elvillant előtte újból minden égő óra, amit az asszonyért szenvedett. S a dac lett újra az ur idegszálaiban.

Nyers, kiméltlen hangon szólt az asszonyhoz:

— Nem kellesz. Eljöttél most szerelmet koldulni. Ajtót mutatok. Menj, gyűlöllek. Menj...

Az asszony nem mozdult. Szemeit könnyek öntötték el. Egesz testében remegve sóhajtott:

— Bocsáss meg...

Oly szép volt így a megbánás Madonna-szobraként. A térdei megesuklottak. Ács ellágyult. Nyögve kérdezte:

— Hát miért komédiáztál? Miért vertél el magadtól, mint egy kőber utcai ebet? Miért? Mária csöndesen sirdogálta:

elrejtve tűrni a modern asszonyok szánakozását és gunyolódását.

Erős kritikája volt ez a beszéd a mai magyar társadalmi élet átlagának, midőn kijelenti, hogy „a komoly szociális munkát nem lehet gyerekekre vagy divatbábokra bízni, hanem csak a szó nemesebb értelmében vett emberekre, akár férfiakra, akár hölgyekre”. Ezt a munkát komolyan kell végezni és aki e kötelességét teljesíti, az nagy szolgátot tesz, nemcsak azoknak a szenvedőknek, hanem főleg ennek a délelőtti pikettirozó, délután tarokkozó, este kalábrászó, éjjel mulatozó, reggeli hosszan alvó, nappal nem dolgozó, adósságában megfúló magyar társadalomnak. Aki szociális téren komolyan dolgozik, komoly szellemi fölnyire és emelkedettségre tesz szert. A társadalom nem toalettekkel lehet segíteni, hanem csak lélekkel és mindnyájan tudjuk, ahol a toalettekből tulsok van, ott a lélekből kevés van.”

De a toalettozón csak egyik külső jele, szimbóluma annak a nagy ürességnek, amely ma a lelkek nagy tömegében uralkodik, s ami a dolgozó osztálynak elégedetlenségét méltán izgathatja.

Szerencsére azonban vannak szép lelkű jeles tehetségű előkelő asszonyaink elegendő számmal, akik ezt az intelmet értik; ezekhez fordulunk, hogy sietessék a társadalmi és erkölcsi egyensúly helyreállítását.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— **Wickenburg** István v. b. t. t., gróf kormányzó és neje, sz. Pückler-Limpurg Zsófia grófnő, a téli hónapokban fogadnak minden hó 1-én és 15-én délután 4—6 óra közt.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. **biológiai állomás és aquárium** díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A **Nákó-könyvtár** az állami tisztviselők egyesülete tagjai részére minden pénteken este 6-tól 7-ig áll rendelkezésre a Cambieri-téri állami elemi fiúiskolában.

— A **városi könyvtár** naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A **népkert** (Giardino publico) nyitva van este 7 óráig.

— Ó, nagyon megszenvedtem érte. Nem tudtam, ki közeledett felém. A neved rég a szivemben élt már. Vágyva és forró halántékkal vergődtem utánad. Örült lázban, ópiumos bódulatban szivtam magamba minden szomorú történetedet. Ó, nem hittem, hogy hihettem, hogy a te szemeid akadjanak meg rajtam. Gúnyt, véres, kegyetlen gúnyt űz valaki — hahotázva csapnak be — ezt gondoltam azon az estén. Aztán jött a levél — ó hogy még mindig nem ismertem rád — a te finom bánatos írásod...

A botrány után, akkor már mindent tudtam... minden világos lett előttem... Nehéz fátum üldözött, csufolt meg... akit soha nem látva elfulladva áhítottam... mikor megismertem ellöktem magamtól...

Az asszony kezével eltakarta arcát s fojtott zokogással egy székre rogyott.

— Bocsáss meg... bocsáss meg... fudokolta a könnyeitől fátyolos hangon.

Ács Mihály az ablaknál állt s ajkát véresre harapdálta. A Margit-kötről vilamosok tompa csengetése, halkuló utcai zaj szállt föl. A félhomályos szobába budai hegyek őszi levegője áradt. A férfi kiábrándulást érzett. Egyszerre hidegség öntötte el. Asszonyi hazugság volt Mária minden szava, úgy érezte. Fájt neki, hogy mindennek vége. Gőgös, hideg kegyetlen asszony képét imádtta meg s esdeklő, siránkozó nő állt előtte. Végtelennek tűnő, súlyos, vívdó percek jöttek. Aztán lassan az asszony felé fordult és csöndesen, szomorúan, reszkető szájjal mondta:

— Mária... menj... nem tudlak szeretni. Sz. J.

— A **temető** naponta d. u. 6 óráig látogatható.
— A **Cunard** magyar-amerikai vonal kivándorló-gözösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Atria palota portájánál 60 filléért kaphatók.

— A **tersattói Frangepán-vár** naponta megtekinthető egy korona beléptidj ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevarden-on.)

— **József főherceg díszkertje** (a kormányzói palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidj nincs.

— A **Danubius-hajógyár** telepe, a rizshántógyár, a papirgyár, a kőolajinomatgyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A **kivándorlási ház** megtekintésére (Via industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— **Dejeuner a kormányzónál.** **Wickenburg** István gróf v. b. t. t., kormányzó és neje szül. Pückler-Limpurg Zsófia grófnő csillagkeresztes hölgy ma délben egy óraker reggelit adtak a kormányzói palotában. A dejeuner-re meghívást kapott **Caccia-Dominioni** gróf olasz főkoazul és neje, ifj. **Jankovich** Aladár gróf és neje, **Bombelles** Klótid grófnő, **Hoyos** Edgár gróf és neje, **Reinholdné Barza** Gizella, **Wickerauser** Frigyes cs. és kir. fregatkapitány és szendrői **Török** Gyula cs. és kir. kamarás, miniszteri osztálytanácsos.

— A **rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület pénteken este 6 óraker **Vio Ferenc** dr. polgármester elnöklésével ülést tartott. A jegyzőkönyv felolvasása után **Stupicich** szót kér az interpellációjáról szóló jegyzőkönyvi adatok megváltoztatására, amit a képviselőtestület tudomásul vett.

Vio Ferenc dr. polgármester bejelenté, hogy a budapesti áru- és értéktőzsde tanácsa elrendelte, miszerint Fiume város huszmillió kölcsönének 4%-kal kamatozó kötvényei a tőzsdén lajstromoztassanak és jegyeztessenek. A jegyeztetési illetéktől a várost mentesítették.

A podeszta közli még, hogy a belügyminiszter jóváhagyta a rappresentanza azon határozatát, mely a **Grossich** Giuseppina-féle teleknek utcaszabályozás céljaira 39000 koronáért való megvásárlására vonatkozik.

Ezután felolvassák **Meynier** Károly és **Stupicich** Péter representanték indítványait. **Meynier** indítványa arról szól, hogy **Maylender** Mihály volt polgármester, elhunyt országgyűlési képviselő emlékének megőrzésére a képviselőtestület a város nagy fia halálának első évfordulója alkalmából határozza el, hogy **Maylender arcképét helyezték el a tanácsteremben**. **Stupicich** pedig indítványozza, hogy a via Castellet, vagy valamely más utcát, mely még régi nevét viseli, **ne ezéék el Maylenderről**.

A polgármester kegyeletes szavakkal emlékszik meg **Maylender** Mihályról, aki életét áldozta fel szeretett városáért s emléke minden tiszteletet megérdemel. A két indítványt a legközelebbi ülés napirendjére tűzik.

Zefran képviselőtestületi tag indítványt terjeszt be arról, hogy a városi takarékpénztár újabb munkásbérházakat építtessen, mert a munkáselem rohamosan gyarapodik Fiumében.

A rappresentanza ezután áttér **Stupicich** rappresentante ügyére. A podeszta elmondja, hogy **Stupicich**nek a mult ülésen tett interpellációjára vizsgálatot indított, hogy vajjon megfelel-e a valóságnak az, hogy a lovasrendőrök egy budapesti államrendőrségi lovasrendőrfelügyelő tanította be. A vizsgálatból kitűnt, hogy ez nem történt meg, mert a rendőrség működésébe senki sem avatkozott bete.

Minthogy azonban az eset, ha **Stupicich** állításai bebizonyosodnak, a rendőrpáncsnokra fegyelmi büntetéssel járt volna, mert a város autonómiájának is sérelmét is jelentené, rágalmaszást feljelentést tetek ismeretlen tettesek ellen. Nem akarja megszorítani a rappresentante interpellációját, de kéri, hogy a jövőben több megfontolással tegye meg interpellációit.

Stupicich elmondja, hogy az volt a feltévése, mintha büntársként idézték volna a rendőrségre. Szerinte ez az intézkedés a képviselőtestületi tagok szabadságát megnyirbálja, különben pedig ő nem tulajdonított oly nagy fontosságot interpellációjának.

A polgármester erre ismételt kijelenti, hogy az interpellációnak súlyos következményei lehetnek volna s azt a látszatot keltette, hogy az államrendőrség beleavatkozik a rendőrség ügyeibe.

A képviselőtestület a podeszta választás tudomásul vette.

Rudan Dino rappresentante a „Giovine Fiume” ügyében interpellál. Megemlíti, hogy az alapszabályokkal ellentétben a telosztatott egyesület butorait miniszteri határozattal a szegényekháznak adományozták.

A polgármester szerint a „Giovine Fiume” ez ellen való felterjesztését elküldték a belügyminiszteriumhoz, amelynek határozatát be kell várni.

Rudan kitarint interpellációja mellett s hangoztatja, hogy hasonló esetekben ilyen precedens után a rappresentanza azokat a miniszteri rendeleteket is el fogja fogadni, melyek törvényellenesek (?).

A polgármester kéri Rudant, hogy ezt indítvány alakjában terjessze a rappresentanza elé.

Riccotti Arrigo az óváros elhanyagolt állapotáról, Bruss pedig a városi zenekar egyenruha hiányáról interpellál. Az előbbi interpellációval a rendőrség fog foglalkozni, a másikat pedig a zenekar igazgatósága intézi el.

Ossoinack János rappresentante a kolera-járvány alkalmából működött orvosok díjának kiutalásáról és az iparostanonc-iskolai tanítók esetéről terjeszt be interpellációt. A polgármester szerint a kolera-járvány megakadályozása céljából alkalmazott orvosok díjainak kiutalását legközelebb fogja a pénzügyi bizottság elhatározni. Az iparostanonc-iskola tanítóinak cselekménye, bár sztrájknak nem tekinthető, mégis fegyelmi vizsgálatot fog maga után vonni. A fizetések rendes folyósítására megtörténtek az intézkedések.

Ezután áttérnek a napirendre.

Deseppi tanácsos a központi villamos-telep 1500 loerős turbinájának és kazánjának beszerzéséről szóló indítványt olvasta fel. Hosszabb vita indul meg a gőzturbinának Diesel-motorral való helyettesítése tárgyában, végül azonban nagy többséggel az eredeti tervet fogadják el. A városi vízvezeték részére beszerzendő centrifugális szivattyú költségeit is megszavazzák.

Az ülés határozatképtelenség folytán este fél kilenckor véget ért.

— **Uj kanonok.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, Sándorffy Nándor dr. fiumei hitoktatót a fiumei társaskáptalan kanonokjává nevezte ki. Az új kanonok kinevezése a fiumei magyarság körében bizonyára nagy örömet fog kelteni. Sándorffy dr. erős magyar érzelmű, fenkölt gondolkodású pap, aki nemcsak hívei osztatlan ragaszkodását és szeretét bírja, de nemes cselekedeteivel, széles körben ismert jótékonyágával és a felekezeti türelmesség hirdetésével a fiumei összes hitfelekezetek tisztelőiben részesül. Kinevezése alkalmából az új kanonokot a város társadalmának minden rétegéből szerencsekívánatokkal keresték fel.

— **Az abbaziai sakkverseny.** A Casino des Etrangersben folyó nemzetközi sakkverseny tegnapi, tizenkilencedik fordulóján Nyholm és Freymann nem fejezhették be játszmájukat, szintugy befejezetlen maradt Leonhardt és Cohn között a Kieseritzky-gambitos játszma. Tizenhét lépés után futógambitban Duras legyőzte Flambergot. Székely 33 huzás után Muzio-gambitban győzött Rosselli olasz mesterrel szemben. 53 huzás után Lowtzky győzött Réti felett. Spielmann tegnap szabad volt.

A verseny állása a 19-ik forduló után a következő:

Spielmann* 14 (1), Réti 10, Duras* 9^{1/2} (1), Flamberg* 9^{1/2}, Lowtzky* 9, Cohn*, Freymann* 8^{1/2} (1), Leonhardt 7 (2), Nyholm 7 (1), Székely* 7, Rosselli* 6^{1/2} (1).

A csillaggal megjelölt játékosoknak egy játszmával többet kell játszaniuk, mint a többi versenyzőknek.

Fiumei Szabad Lyceum. Tanulságos felolvasó estéje volt tegnap a Fiumei Szabad Lyceumnak. Szilágyi Gyula dr. műegyetemi tanár, az ismert nevű élelmiszer-kémikus tartott előadást az élelmiszer hamisításáról.

Az előadó szabad előadásban ismertette az egyes élelmiszereket, a bennük foglalt táplálóanyagokat s azok tápláló értékét. Majd rátért az élelmiszerhamisítás okaira, azután részletesen megismertette a különböző tej-termékek, fűszerek stb. hamisítását. Mikroszkopikus képekkel szemléltette a valódi és a hamisított anyagok közötti különbséget. Beszélt az élelmiszer hamisítás körül való teendőinkről s megismertette azokat a berendezéseket, melyekkel a nagyobb államok, Anglia, Egyesült államok stb. igyekeznek megakadályozni a hamisított élelmiszerek bevitelét és forgalomba hozását. A szépszámu hallgatóság, különösen a hölgyek tapssal köszönték meg az előadónak az érdekes fejtegetéseit.

— **Közygylés.** A koldulás elleni egyesület holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor rendes évi közgyűlést tartja.

— **Az új villamos daruk.** A Ganz-Danubius r. t. annak megállapítására kért fel bennünket, hogy a Baross-kikötőben felszerelendő villamos daruk elektrotechnikai berendezését nem a Siemens-Schuckert művek, hanem a Ganz-féle villamossági részvénytársaság budapesti telepe szállítja.

— **Kocian hangversenye.** A mozgalmas béli hét és a rossz idő dacára zsufolásig megtelt a Deák-szálló nagyterme, a tegnap rendezett Kocian-hangverseny alkalmából. A művész, azon néhány év alatt mióta nálunk járt, még jobban fejlődött, és ma joggal az elsők között foglal helyet. Technikai tudása mintha még jobbá, előadási módja kitünőbbé, tónusa még öblösebbé vált volna. A közönség nem győzött eleget tapsolni az egész est folyamán biztos játéknak és vonókezelésének, mesés tercés oktáv-futamainak és mindig intonált üveg-hangjainak. A legnagyobb sikert Wienawsky: Faust-fantáziájával érte el, mely után felzúgó tapsvihart két ráadásal: Godard: „En regardant le ciel” és Ries: „Moto perpetuo” kompozíciókkal honorálta. A legnagyobb elismerés hangján kell a kíséretet ellátó, magyar származású és Amerikába átláptált Eisner Maurice zongoraművészről megemlékeznünk. Amit ritkán láthatni, az összes számokat kívülről kísérte, nagy precizitással, izlésesen és simulékonyan. E részben különösen Hubay: Zephyrjében remekelt. Minden tekintetben kitünően előadott szóló-számait után elemi erővel tört ki a taps, amit a művész Chopin: „Butterfly”-Etude-jének (op. 25/10) tökéletes előadásával köszönt meg.

— **Letartóztatott anarchista.** A rendőrség tegnapelőtt letartóztatta Desanti Domonkos Péter 40 éves pólai illetőségű egyént, akit veszedelmes anarchistának tartanak s aki többször volt büntetve propaganda miatt, sőt kitiltották Fiume területéről. A rendőrbíróóság egy hónapi elzárásra ítélte.

— **A Fiumei Kereskedelmi Bank Részvénytársaság** ma délben tartotta meg a társaság alelnökének, slavinjskii Gorup Milán lovagnak einöklésével tizenharmadik évi rendes közgyűlést. A közgyűlés a lapunkban nemrég közölt mérleg- és eredmény-számlát teljes egészében jóváhagyta és elfogadta az igazgatóság javaslatát, mely szerint a kimutatott 248,562.76 korona tiszta nyereségből 13,642.31 korona az igazgatóság tantiémjére, 180,000 korona a tavalyinak megfelelően 9^{0/10}-os, azaz részvényenként 18 koronás osztaléknak kifizetésére, 40,000 korona a tartalékalap javadalmazására fordításék, a fennmaradó 14,920.45 korona pedig a jövő üzletév számlájára vitessék át. Az osztalékszelvényeket február 12-től kezdve Fiumében a társaság pénztára, Budapesten pedig a Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság váltja be.

Az elmúlt évben elhalálozott hlíniki Neuberger Ármin helyébe a közgyűlés Székely Ferenc udvari tanácsost, a Magyar Bank és

Kereskedelmi Részvénytársaság vezérigazgatóját választotta meg az igazgatóságba.

— **Egy osztrák gyár erőlködése.** A „M-g” írja: A pioppi tengeröbölben, a magyar államnak tengerfeltöltés útján nyert telkén áll a fiumei aszfaltgyár. Erről a gyárról kiderült, hogy legnagyobb részét Ausztriából hoztatja kész áruit, amelyeket Fiuméből expediálva, mint magyar gyártmányokat értékesít. Legutóbb az államvasutaknak egy fiumei építkezéséhez közvetlenül Nuszdorfól és Wiener-Neustadtól hozatta az aszfaltút, amelyet a helyet, hogy előbb óvatosságból a fiumei gyárba vitetett volna, a feladóállomást feltüntető vasuti kocsikban szállítottat az építés színhelyére. Az építésvezetőség azonban észrevette a manipulációt és az árut visszautasította. Mikor így nyilvánosságra került, hogy ez az üzlet csak exozitúrája egy osztrák gyárnak, céget Horvát Aszfaltgyárra változtatta. Most azonban alighanem meghúzták a gyár felett a lélekharangot. Ugyanis a gyár helyén és a vele szomszédos területeken épül a magyar királyi államvasutak vontató telepe. Dacára annak, hogy az állam a vontatótelep építésére való előkészületeit már megtette és a részvénytársaságnak a telket szerződészerűleg felmondotta, a vezetőség még mindig azon dolgozik, hogy a gyár a helyén maradhasson. Sőt legutóbb ilyen tartalmu folyamodást is nyújtott be a kereskedelmi miniszterhez.

— **Magyar anyagból készült sáncok.** Az olasz hadvezetőség kiküldöttjei nemrégiben összevásárolták a fiume—brajdica és fiume—deltai fakeskedők összes rönkfakészletét, a melyet az „Indeficienter” hajóstársaság hajói szállítottak Dernába és Benghaziba. A megdölgöztalan és máskor csak tüzre való anyagért igen magas árat, köbméterenkint negyvenötven koronát fizettek, mert sáncokat építenek belőlük. A szállítási üzlet megkötésekor a Rómában székelő Olasz Nemzeti Bank jóállást vállalt az Indeficienter tengerhajózási részvénytársaság mindazon káráért, amely hajóit a háborúból kifolyólag ezen az úton érheti.

— **A kikötőből.** Február 10. Érkezett: „Nagy Lajos” magyar gőzös Glasgowból 210 tonna gép és 60 hordó olajjal; „Zrinyi” magyar gőzös Valenciából 2600 láda narancs, 800 zsák paprika, 200 hordó olaj és 700 zsák raffia; „Barletta” olasz gőzös Bariból 300 hordó olaj, 258 bál mustérmag, 550 bál jánoskenyér, 500 hordó bor, 500 zsák korpá és 100 kosár zöldséggel.

Indult: „Ravenna” olasz gőzös Ravennába 180 tonna fa és 20 tonna cukorral; „Volturno” angol gőzös Hullba 170 tonna fa, 470 tonna cukor, 120 tonna bab, 70 tonna ásványvíz és 200 hordó kivonattal; „Enos” nemet gőzös Hamburgba 50 tonna magnésit, 40 tonna bab és 20 tonna parafinnal.

— **Késnek a hajók.** A tengeren uralkodó vihar következtében a hajók kisebb-nagyobb késéssel érkeznek a kikötőbe. Az Ungarocroata „Duna” gőzöse a vallegrandi vonalról eddig nem érkezett Fiuméba. Ravennából a „Venezia” gőzös indult el Fiume felé, ez a gőzös azonban még szintén nem érkezett meg Fiuméba.

— **A kocsis balesete.** Tegnap délután fél háromkor a kormányzói palota előtt két társzekér összeütközött. Az egyik kocsis Gabran András a kocsit alá esett és súlyos sérüléseket szenvedett. Bevitték a kórházba.

— **Letartóztatott kivándorló.** A gyékényesi határrendőrség tegnap táviratban megkereste a rendőrséget, hogy az 1008. számú személyvonattal Fiuméba érkező Kardos János 33 éves csedregi (Ugoacsamegye) illetőségű munkást a kivándorlási házban tartóztassa le. A táviratban a letartóztatás oka nincs megjelölve. A távirat után a rendőrség Kardost letartóztatta s a gyékényesi rendőrséget értesítette. A kivándorló maga sem tudja, hogy miért tartóztatták le. Amerikába akart kivándorolni s hetekkel ezelőtt a csedregi jegyző leányát arra akarta rábírní, hogy menjen vele Amerikába. Lehetséges, hogy emiatt vált szükségesé a letartóztatás.

— **Tüz Drenován.** Drenova alközségben tegnap este leégett özv. Segnan Mária háztulajdonosnő istállója. A tűz olyan hamar terjedt el az istálló minden részében, hogy a bennle-

vő három tehenet és borjut nem lehetett megmenteni. A városi tűzoltók két kocsival robogtak ki a tűzhöz, melyet két órai munka után sikerült eloltani. A kár 5000 korona.

— **Kirándulások a tengeren.** Holnap vasárnap, február 11-én az Ungaro-Croata kedvező idő esetén a következő kirándulásokat rendezzi:

Ika és Lovranába a „Sava“ gőzessel indulás Fiuméből d. u. 2.30-kor; menet Volosca és Abbazia érintésével; visszajövet indulás Lovranából d. u. 5.—, Ikából 5.15 és Abbaziából 5.45-kor este. Menetárak: 80 fillér oda és visszautazásra személyenként.

Cirkvenicába és Noviba a „Sirály“ gőzessel d. e. 9.45-kor. Visszajövet indulás Noviból d. u. 2.—, Cirkvenicából 2.35-kor. Menetár K 1.50 személyenként.

Abbazia a „Stefánia“ és „Lovrana“ szalon-gőzökkel váltakozólag d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12.-kor, délután 2, 3, 4, 5, 6 és 7 órákor. Ez utolsó járat csakis kedvező idő esetén lesz teljesítve, máskülönben a közlekedés 6 órákor este megszűnik. Menetár 1.20 K személyenként.

Fiuméből Abbaziába omnibus vonal a „Magyar“ gőzessel. — Indulás Fiuméből d. e. 8.30 és 10.30 órákor, továbbá d. u. 1.30 és 4.30 órákor Voloscát érintve. — Visszajövet Abbaziából d. e. 9.30-kor Voloscát érintve, továbbá 11.30 órákor, délután 2.30, 5.30-kor. Menetár 20 fill. személyenként; jegyek csakis a hajón válthatók.

Kedvezőtlen időjárás esetén a társaság fenntartja magának a járatok számának leszállítását.

■ TŐZSDE ■

	Febr. 9 zárlat	Mai árf. 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	865.—	869.—
Osztrák hitelrészvény	661.—	663.—
4%-os koronajáradék	90.15	90.20
Osztr.-magy. államvasut	757.—	739.—
Jelzőlogbank	504.75	505.—
Leszámitolóbank	590.—	589.—
Hazai Bank	325.—	326.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	718.—	718.—
Rimamurányi	717.—	716.—
Salgótarjáni	724.—	724.—
Közuti Vasut	823.—	824.—
Városi Villamos	437.50	437.—
Adria	537.—	—
Déli Vasut	110.—	—
Magyar Cukoripar	3205.—	—
Rizsgyár	3900.—	—
Budapesti Gabonatózsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.91	11.96
Buza májusra	11.82	11.87
Buza októberre	11.09	11.16
Rozs áprilisra	10.59	10.67
Rozs októberre	9.31	9.39
Tengeri májusra	9.02	9.05
Tengeri júliusra	8.96	8.98
Zab áprilisra	10.30	10.40
Zab októberre	8.64	8.68
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	661.25	661.50
Magyar hitelrészvény	864.—	669.75
Osztrák magyar államvasut	737.—	735.50
Alpesi	916.—	916.25
Déli Vasut	—	109.50
Skoda	744.—	747.80
Osztr. koronajár.	90.65	—
Fiumei és trieszti értékek:		
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	7150.—	—
Magyar Horvát Szabadhajózás	915.—	—
Orient tengerhajózási társ.	1215.—	—
Navigazione Libera Triest	526.—	—
Austro-Americana	269.—	—
Fiumei Kereskedelmi Bank	320.—	—
Litorale Bank és Takarékp.	237.50	—
Fiumei Népbank	118.—	—
Magyar Olajgyár	228.—	—
Által. Forgalmi r. t.	1650.—	—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	300.—	—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	302.—	—

— Im már köztudomású, hogy az annyira rettegett **vakbélgyulladás** ott szokott fellépni, a hol már előzőleg

hosszabb ideig tartó székrekedés állott fenn. A vakbélgyulladás ellen tehát úgy védhetjük meg magunkat logjobban, ha reggelenként 1/2 pohár természetes **Ferencz József-kese** rüvizet iszunk, mely a székrekedést gyorsabban és kiméletebben gyógyítja, mint bármely más orvosság.

Távirat ◀▶ Telefon

A király Magyarországon.

BÉCS, febr. 10. A „Neue Freie Presse“ írja, hogy a király márciusban Magyarországra érkezik és hosszabb időt fog tölteni Budapesten és Gödöllőn.

A trónörökös a királynál.

BÉCS, febr. 10. A „Rechspost“ jelentése szerint tegnap délután *Ferenc Ferdinánd* trónörökös kihallgatáson jelent meg a királynál. Utána *Auffenberg* lovag közös hadügy minisztert fogadta a király. Mindkét kihallgatás a magyar politikai helyzettel van kapcsolatban.

A miniszterelnök Bécsben.

BÉCS, febr. 10. *Khuen-Héderváry* Károly gróf miniszterelnök ma reggel a tegnapi minisztertanács jegyzőkönyvi megállapodásaival Bécsbe érkezett. Délben egy órákor *Stürgkh* gróf osztrák miniszterelnökkel és *Auffenberg* hadügyminiszterrel hosszasan tanácskozott. A miniszterelnök holnap délelőtt jelenik meg különkihallgatáson a királynál.

Justhék tovább harcolnak.

BUDAPEST, febr. 10. Az esti órákban politikai körökben nagy feltűnést keltett a Justh-párt kommunikéje, melyben kijelenti, hogy a Justh-párttal való megegyezés csak a választójogi prioritás útján lehetséges. *Khuen-Héderváry* gróf nem fog többé Justh Gyulával tárgyalásokba bocsátkozni.

Justh Gyula nyilatkozata.

BUDAPEST, febr. 10. *Justh* Gyula ma „Az Est“ munkatársa előtt nyilatkozott, mely szerint úgy tudja, hogy a miniszterelnök hétfőn délután újból megkezdte tanácskozásait a Justh-párt vezéréivel. Ehhez képest a párt vasárnapra hirdetett értekezletét kedd délutánra halasztják el. A függetlenségi és 48-as pártnak ez az értekezlete fogja meghozni a döntő határozatot a helyzetről.

A Ház munkarendje.

BUDAPEST, febr. 10. A képviselőház hétfőn délelőtt formális ülést tart, hogy a további üléseken a Ház munkarendjét megállapítsa. *Návay* Lajos a képviselőknek javasolni fogja, hogy a legközelebbi ülés szerdán legyen. Ezen ülés napirendjére a véderőjavaslat folytatolagos tárgyalását tűzik ki. *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök ezen az ülésen mondja el osztatlan érdeklődéssel várt beszédét a politikai helyzetről.

Cuvaj a trónörökösnél.

BÉCS, febr. 10. *Cuvaj* Ede horvát bán ma délből kihallgatáson volt *Ferenc Ferdinánd* trónörökösnél.

Nász az uralkodóházban.

BÉCS, febr. 10. *Izabella Mária* főhercegnő és *György* bajor herceg mai esküvője alkalmából tegnap este *Sehönbrunn*ban udvari ebéd volt, melyen a királyon, az ifjú pár s az uralkodóház valamennyi tagján kívül a lakodalomra meghívott vendégek vettek részt. A Burgban szintén volt udvari ebéd a legfőbb udvari személyek és a lakodalmi vendégek kíséretének tiszteletére.

Szám: 5395/1912.

Versenyárgyalási hirdetés.

A m. kir. belügyminiszterium a Fiumében lévő s a kivándorlási alap tulajdonát képező u. n. kivándorlási ház bérlete és a kivándorlóknak ugyanottani élelmezésének biztosítására írásbeli nyilvános versenyt hirdet.

E versenyárgyalás alapján benyújtandó ajánlat tárgyát az ez évi bérösszeg képezi, mely mellett ajánlattevő a kivándorlási ház bérletét átvenni hajlandó.

A felajánlandó évi bér alapját csak előre meghatározott összeg képezheti.

Az évi 40.000 korona bérösszegen alul maradó ajátatok figyelembe nem vétetnek.

A bérlet tartama öt évre, vagyis 1913. évi április hó 1-től, 1918. évi március hó 31-ikéig terjed.

A m. kir. belügyminiszterium ezen időre vállalkozónak rendelkezésére bocsátja a Fiumében, a Via Industrián vasvázás betonból épült kétemeletes szállodaszertü épületet.

Az épület a kivándorlók elszállásolásához meghívató berendezésekkel felszerelve letár mellett adatik át.

Csak a szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot a borítékban: „Ajánlat a fiumei kivándorlási ház bérletére“ fehérvassal 1913. évi február hó 26-án déli 12 óráig a m. kir. belügyminiszterium elnöki segédhivatali főigazgatójánál, Budapest, I. Országház utca 30. sz., kell benyújtani.

Ajánlatot csak az érdekelteknek e célra rendelkezésére bocsátott ajánlati íven lehet tenni. Az ajánlathoz csatolandó a részletes feltételeknek egy aláírott példánya.

Az ajánlat 1 koronás, az esetleges mellékletek ivenkint 30 filléres bélyeggel látandók el.

Bánatpénzül 5000 korona készpénzben, vagy biztosítékképes értékpapirokban a m. kir. belügyminiszteriumi számvevőség IV. osztálya Budapest, I. Országház utca 30. sz., által előzetesen látamozott letéti elismervény mellett a m. kir. központi állampénztárnál Budapesten teendő le és az onnan nyert letéti elismervény az ajánlathoz csatolandó.

A beérkezett ajánlatok a kitűzött határidő lejáratával, vagyis ugyanaznap délelőtt 12 órákor, a m. kir. belügyminiszterium XI. kivándorlási főosztályában bizottságilag fognak felbontatni, mely alkalommal ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

A versenyárgyalás kedvező eredmény esetén az odaitételező ajánlattevők legkésőbb 1912. évi április hó 16-ig értesítettnek fognak, mely időpontig ajánlattevők ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Az, kinek ajánlata elfogadjatik, a szerződés aláírásáig marad kötelezettségben.

A bérletet csakis magyar állampolgár nyerheti el.

A pályázati részletes feltételek, valamint az ajánlati példány a m. kir. belügyminiszterium elnöki segédhivatali főigazgatójánál kaphatók.

A belügyminiszterium fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon válasszathasson, esetleg a bérletre új versenyárgyalást hirdethessen, vagy a bérlet iránt másképp intézkedhessen,

Budapest, 1912. évi január hó 23-án.

A m. kir.
Belügyminiszterium.

Egyedülálló asszony

állást keres, esetleg gazdaasszonynak vagy utitársnak magános ur, vagy hölgy mellé ajánlkozik. Cim: Jäger Karola. Via dell'Istria 90. sz. III. em.25. ajtó.

Magyar cipész, ki németül és horvátul is beszél

házmesteri állást

keres, megfelelő lakással. Cim: Szomody cipész, Via Operai 7. sz.

Frigyes főherceg és neje este az udvari ebéd után palotájukban estélyt rendeztek, a melyen ő felsége kivételével az udvari és állami méltóságok jelentek meg. Az estély éjféltől ért véget.

A schönbrunni esküvő.

BÉCS, febr. 10. A schönbrunni kastély kápolnájában ma ment végbe **Izabella Mária** főhercegnő és **György** bajor herceg esküvője. Az esküvőn a király és az uralkodó család valamennyi tagja megjelent. A magyar kormányt **Székely Ferenc** igazságügyminiszter és **Zichy János** gróf kultuszminiszter képviselték. Az egyházi szertartást dr. **Nagl** bíboros érsek vezette, aki a szertartás végén a királyt és a mátkapárt megáldotta s homlokukra szentelt vizet hintett.

Oszták minisztertanács.

BÉCS, febr. 10. Az oszták kormány valamennyi tagja tegnap délután minisztertanácsot tartott, mely harmadfél óráig tartott. A minisztertanácsban **Stürgkh** Károly gróf miniszterelnök beszámolt a magyar miniszterelnökkel folytatott tárgyalásairól.

Toselliné újabb házassága.

BERLIN, febr. 10. Toselliné tegnap este Berlinbe érkezett s Coburg grófnő név alatt egy előkelő szállóban bérelt lakást. Toselliné Willmersdorfbán akar állandóan lakni s legközelebb egy fiatal florenci mérnökhöz megy feleségül.

Goga és Vajda kibékülése.

ARAD, febr. 10. **Stere** Konstantin román egyetemi tanár **Goga** Oktavián román költő kíséretében ma Aradra érkezett, hogy a **Goga** és **Vajda** Sándor román nemzetiségi képviselő közt felmerült ügyet elintézzék. Az ellentéteket sikerült is kiegyenlíteni, melynek eredményeként Vajda nyilatkozatot adott, hogy a **Goga** ellen tett összes vádjait visszavonja és e vádakat jóhiszeműségével védi. A két román vezér kibékülése a románság körében élénk örömet kelt.

Szuly Aladár váltója.

BUDAPEST, febr. 10. **Szuly** Aladár dr. tegnapelőtt ismeretlen tettes ellen feljelentést tett a rendőrségen, hogy 25.000 koronás váltója eltűnt. Ebbe az ügybe **Hoffmann** Sándor üzletvezető neve is bele van keverve. Hoffmann ma felháborodással úgy nyilatkozott, hogy a feljelentésnek az a célja, hogy a tanuvalomásokat befolyásolja. Ma ügyvédje, **Preislich** Hugó dr. útján panaszt adott be Szuly ellen.

Hirtelen halál.

BUDAPEST, febr. 10. A budapesti téparancsnokságon tegnap hirtelen összeesett **Kralovánszky** Gyula alezredes, akit szélütés ért. Kralovánszky ma reggelre meghalt.

Vonaton kirabolt kereskedő.

KASSA, febr. 10. A budapesti reggeli gyorsvonattal ideérkezett **Löwy** Izidor királyhelmecci kereskedőt az éjjel a kupében kirabolták. Elszedték összes ékszereit, készpénzét és takarékkönyveit.

Lincselés Temesvárott.

TEMESVÁR, febr. 10. A gyárvárosi Kertész utcában valóságos népitélet folyt le. **Fischer** János kereskedelmi alkalmazott erkölcstelen merényletet követett el egy 8 éves kis leány ellen és mikor ezt megtudták a fehéborodott emberek betörték lakásába, ahol életveszélyesen véresre verték. Csak a rendőrség mentette meg a biztos haláltól.

Hamis százkoronások.

BÉCS, febr. 10. Az oszták-magyar bank vezetősége jelenti, hogy új százkoronás bankjegyeket fog készíttetni, mert a most forgalomba levőket könnyen lehet hamisítani. A banknál már eddig is tizenöt darab hamis százkoronást fedeztek fel.

Szoptató-dajka ajánlkozik.

Cím a kiadóhivatalban.

Tiszta magyar leány, aki kézimunkázik és varrni tud, gyermekek mellé ajánlkozik. Cím: Rodek Péterné Via Trieste 23. szám I. emelet 10.

Levélbélyeg gyűjtésre alkalmas 1850-1873. évi kereskedelmi, magán és ügyvédi levelezést. Aktákat, igen jó makulatura áron veszek. Közvetítők honorálatnak. Jelige „1873 január” Tenzer hirdetési iroda Budapest Szervita-tér 8 címen.

Magyar-Horvát Tengeri Gőzhajózási R.-T., Fiume.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Castelnovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattarói csak 24 óra.

Fiume-Venezia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ravenna: hetenként egy járat oda és vissza.

Ezen gőzösök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneziában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb.

Fiume-Corfú-Patras kétszer havonként.

A gőzhajók modern kényelemmel, hálófülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellekével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt az igazgatóság és a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája

Plasse-Torretta városrészben, a volt Jugo telekből
350-500 négyzetméteres

telekparcellák igen olcsón eladó.

Társaságunk ezen telken a Ganz-Danubius hajógyár részvénytársaság részére 400 lakást épít. Csatornázás, vízvezeték, villanyvilágítás biztosítva.

Közelebbi felvilágosítások: **Néplakásokat építő r. t.**
Via Lodovico Kossuth 13 szám, I. emelet.

Háromszobás lakás,

konyhával, nagy pincével és diszkerttel **eladó**, a Via Amerigo Vespucci 1. sz. alatt. Tudakozódni a Mercur-nyomdában, Via Operai 12.

December 16-án újra megnyílt a via Belvedere 290 sz. Grossich házban (ex Majotich) levő

nagy drogéria

Az üzlet gazdagon fel van szerelve az összes szakba vágó cikkekkel u. m. ásványvizek, sebészeti tárgyak, közönséges és zománc festékek, esetek, likőresz-szencek, olajak, tűzijátékok, hajkefék, fogkefék, ruhakefék, toalettcikkek, illatszerek, spiritusz, benzin, petroleum stb.

Magyar kiszolgálás

A közönség nagybecsű pártfogását kéri

a tulajdonos.

«Hungária» szálló és étterem
:: Fiume, Viale Deák. ::

Iszletes magyar és német konyha. Éjjeli 2 óráig nyitva. - Polgári árak. - Kitűnő kiszolgálás. - Olcsó havi penzió. - Jutányos és szigorúan tiszta nappali és hónapos szobák. - Szíves pártfogást kér

Pusnik F.

A kuglizó szerdára és vasárnapra kiadó.

Használt vaságyak

több darab vételénél darabonként hét koronával, esetleg részletfizetésre is kaphatók

HERSKOVITS S. butorkereskedőnél
Via G. Parini 6. szám.

Specchi kávéház

Minden csütörtökön, szombaton és vasárnap

Horváth Gábor

cigányzenekarának hangversenye.

Szabad bemenet!

Sziczinszky szöktetője Biharban.

NAGYVÁRAD, febr. 10. Stanislaw város rendőrsége ma táviratban arra kérte Bihar-megye alispánját, hogy *Turantiu* tanítót, aki a megye valamelyik községében rejtőzködik, nyomoztassa ki és tartóztassa le, mert része volt Sziczinszkynek, Potocky lengyel helytartó gyilkosának a megszöktetésében.

Felrobbant automobil garázs.

BUDAPEST, febr. 10. *Szalai* Bela bankigazgató Nagy János utcai lakása mellett levő garázsban *Tiringer* József soffőr és *Fekete* Károly gépápoló automobil tisztítással voltak elfoglalva. Eközben felrobbant a benzin és mindketten halálos sérüléseket szenvedtek. A kocsiszin tönkrement, roncsai pedig elégték.

Halál a játékeremben.

MONTE-CARLO, febr. 10. Tegnap este a játékbank egyik termében nagy izgalmat keltet egy budapesti ur hirtelen halála. *Klein* Samu budapesti gazdag ur Monte-Carlóban időzött csaiadjával. Tegnap a játékeremben „trente et quarante” folyt amelyben Klein már vagy 5000 frankot nyert. Eppen amikor egy újabb tétet akart az asztalra tenni, megtántorodott s eszméletlenül esett a földre. A játékosok mind felugráltak s orvost hívtak, aki megeállapította, hogy az izgatottság ölte meg a budapesti urat.

Merénylet a betegágyon.

LIPCSE, febr. 10. *Burghardt* ékszerész, aki beteg fekszik ágyában, tegnap *Preusch* nevű üzietársát és ennek nővérét, akik betegágya mellett tartózkodtak, egy törrel összeszurkálta. Mindkettőt haldokolva vitték a kórházba.

64 évig hamis néven.

SZAMOSUJVÁR, febr. 10. Három nappal ezelőtt meghalt itt *Ornstein* József 82 éves nyug. őrmagy, aki haláloságán megvalotta, hogy hatvannégy évig hamis néven élt. Igazi neve *Pappenheim* s 1848-ban résztvett a szabadságharcban s ezért hallgatta el nevét, mert mint osztrák alattvalóra halál várt rá. Az elhunyt a 46., 71. és 63. gyalogezredekben szolgált.

Hadihajóink utja.

BÉCS, febr. 10. A „Kaiserin u. Königin Maria Theresia” hadihajó tegnapi tartózkodásra a kisázsiai Makriba érkezett.

Repülőgépjáratok Németországban.

KÖLN, febr. 10. Köln, Düsseldorf és Neus városok között személy- és postaforgalmi lebonyolító aeroplán-járatokat fognak létesíteni. E célra már négy repülőgépet beszereztek s négy aviatikus vállalkozott a forgalom lebonyolítására.

Nagy árvizek Olaszországban.

CAGLIARI, febr. 10. Belviben egy árviztől beomlott ház három embert temetett el, akik meghaltak.

Husz ember megfagott.

OMSK, febr. 10. Ischim területben husz embert megfagyva találtak.

Háboru készül Mexikóban.

SAN ANTONIO, febr. 10. A hadügyi kormány elrendelte, hogy 100.000 ember Mexikó különböző pontjain elfoglalja hadállását.

Csődbejutott aszfaltgyár.

TRIESZT, febr. 10. A lörvényszék a Croatto és Placeranno trieszti aszfaltgyár ellen megnyitotta a csődöt.

A háboru.

LONDON, febr. 10. A Reuter-ügynökség jelenti Port Saidból: Niazí Bey ezredes El-Arischban letartóztatták s Konstantinápolyba küldték vissza. Az ezredes arab öltözetben Szyrián keresztül Cyrenaikába akart jutni.

Tisztelettel értesítjük a n. é közönséget, hogy a VIA GIUSEPPE PARINI 6. sz. alatt lévő

fodrász termet

társulásunk folytán közösen vezetjük s minden szaktudásunkat és erőnket a t. vendégek kényelmének és igényeinek kielégítésére fogjuk fordítani.

Tisztelettel

Zárits János és Szerblyin István
fodrászmesterek

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire.
Fiume legújabb szállodája. - 50 modernül berendezett szobával. - Szobák 2.40 K-tól feljebb Villany. - Lift. - Fürdők.

Tulajdonos **LINENBERGER S.**

Az egyetlen fiumei**uri és női fodrászterem,**

mely Budapesten, Bécsben, Párisban és Londoban többszörösen ki lett tüntetve. A legfinomabb hajmunkák és parokák készítése. Külön női kabinok. Az irtetemben a legjobb kiszolgálás.

Szuvajcsits János

uri és női fodrász Deák korzó 14 sz.

KÖHÖGÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **RÉTHY-féle pemetefü-cukorkánál!**

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan **RÉTHY-félet** kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

Az eredetinek minden egyes darabján rajta van a **RÉTHY** név. **1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható.**

Consorzio Fiumano d'Antecipazioni e Prestiti

(con garanzia limitata)

Fiumei Előleg és Hitelszövetkezet

(korlátolt felelőséggel)

Közgyűlési meghívó

Alulírott igazgatóság meghívja a szövetkezet tagjait a folyó hó 25-én d. e. 1/211 órakor az intézet helyiségében (Via L. Kossuth 19. I. em.) tartandó évi rendes közgyűlésre, melynek napirendje a következő:

1. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése.
2. A mérleg előterjesztése és annak esetleges jóváhagyása.
3. Az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak szóló felmentvé y esetleges megadása.
4. Esetleges indítványok.
5. A szavazásra jogosultak megállapítására és az igazgatósági és felügyelő bizottsági választás ellenőrzésére kiküldendő bizottság megválasztása.
6. Hét igazgatósági tag, — kiknek megbízatása lejárt — valamint 4 revizor és 2 helyettes revizor helyének választás úján való betöltése. (Azok, akiknek mandátuma lejárt újra választhatók.)

Az igazgatóság.

§. 43. A közgyűlés határozatainak érvényességéhez legkevesebb 30 részjegytulajdonos jelenléte szükséges, kiknek a szövetkezet által kibocsátott és tényleg forgalomban levő összes quótáknak legalább egy tized-részt kell képviselniük.

§. 45. A himnemű részjegytulajdonosok a közgyűlésen személyesen szavaznak. Nők, valamint gyámság vagy gondnokság alatt álló tagok csakis törvényes képviselőjük által gyakorolhatják szavazati jogukat.

§. 46. A közgyűlés összes határozatai abszolút többséggel hozatnak, kivéve a szövetkezet vezetőségének megválasztását, melynél a leadott szavazatok relatív többsége is érvényes.

Minden öt részjegy egy szavazatra ad jogot. Meghatalmazás alapján való szavazások nincsenek megengedve.

A szavazási jog ellenőrzésének megkönnyítésére kéretnék a részjegytulajdonosok, hogy tagsági könyvecskéjüket hozzák magukkal, minthogy az alapszabályok értelmében az összes évciklusok tagjai megjelenési és szavazati joggal bírnak a közgyűlésen.

Amennyiben a közgyűlés első összehívására nem volna határozatképes, fél órával reá a közgyűlés második összehívásban a jelenlevők számára való tekintet nélkül megtartatik.

A lezárt es kellően aláírt mérleg az intézet helyiségében a hivatalos órákon belül minden részjegytulajdonos által szabadon megtekinthető.

Varieté-Hotel Susák.

Esténként elsőrendű varieté-előadások.

Kezdeté féltíz órakor. Beléptidij 1 korona.

ROSENBERGER B.

és Testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

American Shoe Company Ltd.

BUDAPEST,

V., Dorottya-utca 6. sz. és VII. Erzsébet-Körut 42. sz.

Kizárólagos elarusítása a következő világhírű és elsőrangú amerikai cipőgyártmányoknak:

Urak részére:
Edwin Clapp and Son
Barry,
Walk-Ower,
Commonwealth.

Gyermekeknek:
Piehler.

Hölgyek részére:
Sorosis
Cousins,
Laird-Schober
Queen.

➔ Kérje ujonnan megjelent árjegyzékünket. ➔

A nagy hidegek rendkívül elősegítették az összes ragályos betegségek elterjedését. Tény, hogy a

KANYARÓ

vörheny, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek az idén fokozottabb erővel léptek fel, mint más években, mert is szükséges, hogy minden háztartásban egy fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 fillérrért minden gyógyszerárban és drogeriában kapható. Hatása gyors és biztos, mert is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkor ajánlják.

LYSOFORM-SZAPPAN

finom, gyenge pipere-szappan, lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, sőt csecsemőknek is; szépíti, megpuhítja és illatosá teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni.
Darabja 1 korona.

FODORMENTA-LYSOFORM

erősen antiseptikus hatású szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használandó továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre.
Eredeti üvege 1 korona 60 fillér.

Az összes lysoform készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogeriában és újabban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet. A hol Lysoform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk **6 korona előzetes beküldése esetén** 3 üveg Lysoformot, 2 drb szappant és 1 üveg szájvizet.

**Dr. Keleti és Murányi
vegyészeti gyára Ujpesten.**

Törvényesen védve

BÖRLINOL

főlöselegessé teszi a cipőkrémet

A Börlinol garantált 50% olaj és zsírtartalommal bír.
A bőrt egyaránt konzerválja, tisztítja, fényesíti.

Egyedüli gyártója **GEIKO** vegyészeti gyár

GEIGER ÉS TÁRSA, VÁCZ.

Törvényesen védve

ÓH JAJ!

Megfojt az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség
és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési vállalat:

„NADOR” gyógyszerár
Budapest, VI., Váci-körut 17. sz.

ÉLJEN!

Egger-mellpasztillája csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Babie Hinkó, Budák D., Mizzan Adorján, Marcelja A., Prodam J., Rosenkart Gusztáv, Skodnik Hugo, Schindler Adolf gyógyszerárakban. Benco Ernesto, Jechel Ferenc, Lamberti G., Mauco M. drogeriákban.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

A legajánlatosabb fiemei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-körzön és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Nemi bajoknál, férfigyengeségnél

csak az ILLÉS-féle Santal-capsulák, ezeltől LARICIN CAPSULÁK, mint legbiztosabb óvszert mindenki használja. 3 korona beküldéssel ingyen postaköltséggel szállítja

ILLÉS ANTAL gyógyszerára Szabadka.

Buffett Bellevue

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szives pártfogást kér
SZIRMAI GYŐZÓNÉ

Londoni Nagy Áruház

Kohn Kálmán és fia

szücs-mester

Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. szám

Nagy raktár szőrmeárukban, uri- és gyermek kalapokban.

Lederer penzio Abbazia. Habsburg villa és Park szálló

120 szoba. Lift. Fürdők a házban. Villanyvilágítás. Árnyas kert. Gyönyörű kilátás a tengerre. Szoba és ellátás 8 koronától feljebb. Családoknak engedmény.

Ujabb küldemény érkezett
kék és diószínű

vizhatlan köpenyekben

urak részére 16.50 és 20 korona
hölgyek „ 16.50 „

A kedvező alkalom csak ez újabb szállitmány elkeltéig tart.

Sárcipők

gyári áron.

Leopold Haas

Linoleum-üzlete

Via della Torre I. - FIUME - Telefon 12-67. sz.

Austro-Americana TRIESZT.

Rendszeres szolgálat Triest és Olaszország, Görögország, Spanyolország Észak-, Közép- és Dél-Amerika között.

Közeleli indulások Triestből:

New-Yorkba az „Argentina“ szem. száll. gőz.	febr. 10-én
„Alice“	„ 24-én
és Philadelphiába az „Emilia“ gőzessel	„ 6-án
Philadelphiába a „Maria“ gőzessel	„ 22-én
New-Orleánsba a „Marianne“ gőzessel	„ 10-én
Almeria, Las Palmas, Teneriffa, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe a „Sofia Hohenberg“ gőzessel	febr. 8-án
az „Africana“ gőzessel	feb. 25-28-án

Teherforgalom.

Triest, New-York, Philadelphia—New-Orleáns	3 indulás havonént
Savanna—Triest	— — — — — 2 „ „
Pensacola—Triest	— — — — — 1 „ „
New-Orleáns—Triest	— — — — — 1 „ „
Galveston—Triest	— — — — — 1 „ „

Két rendkívüli utazás „Martha Washington“ gyorsgőzessel Rio de Janeiroba, Santosba és Buenos-Ayresbe 1912. január 11. és március 7-én Triestből való indulással Nápoly, Barcellona és Teneriffa (Kanári szigetek) éritésével.

Átkelés Nápolyból—Buenos-Ayresbe 16 nap alatt.

Tudakozódni lehet az igazgatóságnál, Triest, Via Molin Piccolo 2. (Táviratcim: Cosulich, Trieste) Schenker és Tsa főügynökségnél Bécs I., Neuthorgasse 17., az utas-irodánál Bécs, II., Kaiser Josef-strasse 36 és a társaság más ügynökségeinél.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gymorhajásoknak székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomort 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza.

Kis üveg 40 fillér.

Nagy üveg 60 fillér

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszertárban és jobb fűszerüzletben.

Fizessen elő „A Tengerpart“-ra!

„A Tengerpart“ január elsején kilencedik évfolyamába lépett.

Fiumének első állandó magyar napilapja ime közeledik fenállásának első évtizedéhez. S a mily mértékben nő e lap mögött a befutott idő, oly mértékben izmosodik, erősödik s halad előre Fiume magyarságának szeretetében „A Tengerpart“. Bizonyítéka ez annak, hogy „A Tengerpart“ eddigi irányával, mindenkitől független politikájával s bő hírszolgálatával úgy az ország mint Fiume magyar olvasóközönségének meglegedését vívta ki. Ez a szeretetteljes jóindulat arra biztat bennünket, hogy fokozott munkával s lapunk tartalmának állandó gazdagításával közönségünk támogatását és elismerését fokozottabb mértékben kiérdemljük. Jelentékeny anyagi áldozatok árán biztosítottuk magunknak több tekintélyes fővárosi tárcairó és a fiumei gazdasági és kulturális viszonyokat alaposan ismerő, kiváló cikkírók közreműködését, közöljük már január 18.-ika óta a budapesti és bécsi tőzsde mindennapi árfolyamait, tovább fejlesztjük helyi és környékbeli hírszolgálatunkat és a sport és művészet terén is értékes új erővel gazdagítjuk munkatársaink sorait. Mindez szükségessé fogja tenni, hogy már a legközelebbi hónapokban fokozatosan áttérjünk a hat oldalú lapról az állandó nyolc oldalas terjedelempre, hogy a mi részünkről további áldozatkészséggel, «A Tengerpart»-nak szünet nélküli fejlesztésével s nagyobbításával rójjuk le hálánkat közönségünk iránt.

»A Tengerpart« előfizetési ára az emelkedő előállítási költségek dacára a régi:

Egy évre 24 kor., fél évre 12 kor., negyedévre 6 kor., egy hóra 2 kor.

Tisztviselők fél áron kapják „A Tengerpart“-ot.

Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

Előfizetéseket bármely naptól kezdve posta és telefon útján is felvesz «A Tengerpart» kiadóhivatala Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) I. emelet. - Telefon 229. sz. - Postafiók 105. sz.